

УДК 657

Капустяк Роман, Ковальчук Ігор

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя (Україна)

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Kapustiak Roman, Kovalchuk Ihor

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil (Ukraine)

DIGITALIZATION OF FINANCIAL ACCOUNTING OF ENTERPRISES: CHALLENGES AND PROSPECTS

Діджиталізація фінансового обліку стали ключовими трендами у розвитку бухгалтерських систем у 2025 році. Сучасне бізнес-середовище вимагає від підприємств швидкості, точності та прозорості у веденні обліку, що неможливо забезпечити без застосування новітніх технологій. Інтеграція систем фінансового обліку з банківськими платформами дозволяє автоматично отримувати та обробляти дані про операції, що значно скорочує час на рутинні процеси і мінімізує людський фактор. Це сприяє підвищенню якості облікової інформації та зменшенню ризиків помилок. Впровадження таких технологій є особливо актуальним для середніх і великих підприємств, які працюють у динамічних ринкових умовах.

Автоматизація облікових процесів не лише знижує навантаження на бухгалтерів, але й відкриває нові можливості для стратегічного управління фінансами. Завдяки штучному інтелекту (AI) з'являються інструменти для прогнозування касових розривів, розробки бюджетів на основі історичних даних, а також контролю відповідності витрат затвердженим планам. AI також допомагає у генерації автоматичних нагадувань про платіжні зобов'язання, що підвищує дисципліну у господарських операціях. Це дозволяє підприємствам швидко реагувати на зміни у фінансовому стані та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Інтеграція фінансового обліку з банківськими системами забезпечує прозорість і доступність інформації в режимі реального часу [1]. Підприємства можуть оперативно відслідковувати рух коштів, аналізувати ключові показники ефективності та здійснювати превентивний контроль витрат. Такий підхід сприяє підвищенню фінансової дисципліни та зменшенню ризиків шахрайства. Крім того, автоматизація дозволяє формувати основні фінансові звіти з мінімальним втручанням людини, що значно підвищує їх достовірність.

Водночас, впровадження діджиталізації у фінансовий облік ставить перед підприємствами ряд викликів. По-перше, це потребує значних інвестицій у інформаційні системи та навчання персоналу. По-друге, необхідно адаптувати внутрішні процеси та облікову політику під нові технологічні умови. По-третє, виникають питання кібербезпеки та захисту конфіденційної інформації, що вимагає посилення заходів безпеки. Ці виклики потребують комплексного підходу та підтримки з боку керівництва підприємств. Особливу увагу слід приділити підвищенню кваліфікації бухгалтерів і фінансових аналітиків. Нові технології вимагають від фахівців не лише знань у сфері обліку, але й навичок роботи з інформаційними системами, аналізу великих даних та розуміння принципів роботи AI. Професійні навчальні програми та семінари стають невід'ємною частиною процесу адаптації до нових реалій. Безперервне навчання допомагає уникнути помилок і підвищує ефективність роботи бухгалтерської служби. Важливою складовою діджиталізації є створення єдиного інформаційного простору для ведення бухгалтерського обліку. В Україні планується впровадження інформаційно-аналітичних систем, які об'єднають дані від різних суб'єктів господарювання. Це дозволить підвищити якість, повноту та достовірність фінансової звітності, а також забезпечить оперативний доступ до

інформації для управлінських рішень. Такий підхід сприятиме більш ефективному контролю за виконанням бюджетів і планів. Ризикоорієнтовані методи управління у фінансовому обліку набувають особливої актуальності в умовах нестабільної економіки [1]. Автоматизовані системи дозволяють оперативно виявляти потенційні ризики, пов'язані з фінансовими операціями, та приймати превентивні заходи. Це підвищує стійкість підприємств до зовнішніх і внутрішніх викликів. Впровадження таких методів сприяє не лише збереженню активів, але й оптимізації фінансових потоків.

Діджиталізація також сприяє делегуванню повноважень у фінансовому менеджменті. Завдяки цифровим платформам керівники можуть зосередитися на стратегічних завданнях, залишаючи рутинні операції спеціалістам та автоматизованим системам. Це підвищує ефективність управління та знижує ризики людських помилок. Прикладом є використання гнучких систем посад, які дозволяють делегувати відповідальність за внесення даних різним співробітникам.

Впровадження хмарних технологій робить фінансовий облік доступним у будь-який час і з будь-якого місця. Це особливо важливо для підприємств з розгалуженою структурою або тих, що працюють у віддаленому режимі. Хмарні сервіси забезпечують безперервний доступ до актуальних даних, що сприяє оперативному прийняттю рішень. Крім того, хмарні рішення знижують витрати на утримання власної ІТ-інфраструктури. Значну роль у модернізації фінансового обліку відіграє і розвиток стандартів обліку та звітності. В Україні триває адаптація національних стандартів до міжнародних норм, що підвищує прозорість і порівнянність фінансової інформації. Це стимулює залучення інвестицій та покращує імідж підприємств на міжнародних ринках. Водночас, стандарти вимагають від підприємств більшої дисципліни у веденні обліку. У контексті воєнного стану та економічної нестабільності особливого значення набуває адаптація облікових процедур до нових реалій. Автоматизовані системи допомагають враховувати специфічні ризики та забезпечують коректне відображення фінансового стану підприємств. Це підвищує релевантність і достовірність звітності. Водночас, підприємства мають бути готові до швидких змін у законодавстві та нормативній базі.

Підсумовуючи, діджиталізація фінансового обліку є невід'ємною частиною сучасного розвитку підприємств. Вони дозволяють підвищити ефективність, точність і прозорість облікових процесів, що є ключовим фактором конкурентоспроможності. Проте цей процес вимагає комплексного підходу, інвестицій у технології та розвиток людського капіталу. Лише за таких умов підприємства зможуть повною мірою реалізувати потенціал нових технологій. Подальші дослідження мають зосереджуватися на аналізі практичних аспектів впровадження діджиталізації, оцінці її впливу на якість фінансової звітності та розробці рекомендацій для різних типів підприємств. Особливо важливо вивчати питання кібербезпеки, адаптації стандартів та підготовки персоналу. Це сприятиме більш глибокому розумінню трансформації фінансового обліку в сучасних умовах.

Таким чином, тема діджиталізації фінансового обліку є стратегічно важливою для розвитку бізнесу в Україні. Вона відкриває нові можливості для підвищення ефективності управління фінансами та забезпечення прозорості звітності. Водночас, вона ставить перед підприємствами серйозні виклики, які потребують системного підходу та професійної підтримки.

Список використаних джерел:

1. Супрун К. Топ-5 тенденцій фінансового обліку у 2025 році. URL: <https://rates.fm/ua-uk/finmap-top-5-tendencij-finansovogo-obliku-u-2025-roci/> (дата звернення: 08.05.2025).